

מחקר פרוספקטיבי, רנדומלי מבוקר רב-מרכזים של מתמר תוך ניתוחי לזיהוי שולי כריתה נגועים בניתוחים משמרי שד לסרטן השד

תנ"ר אלויס¹, צבי קויפמן², שלמה ללצ'וק³, יצחק פפו⁴, תמי קרני⁴, שלמה שנייבאום⁵, רוני ספקטור³, אשר שינדל³, דן הרשקו⁶, משה זילברמן⁷, יואל סייפן⁸, יורי ברלין⁸, עמרם הדרי⁹, עודד אולשה¹⁰, חיים פארן², מרדכי גוטמן², משה כרמון¹⁰

¹ מרכז רפואי הדסה, ירושלים, ² מרכז רפואי מאיר, כפר סבא, ³ מרכז רפואי ע"ש רבין, קמפוס בילינסון, פתח תקווה, ⁴ מרכז רפואי אסף הרופא, צריפין, ⁵ מרכז רפואי ת"א ע"ס סוראסקי, ת"א, ⁶ מרכז רפואי רמב"ם, חיפה, ⁷ מרכז רפואי ע"ש ברוך פדה, פוריה, ⁸ מרכז רפואי העמק, עפולה, ⁹ מרכז רפואי זיו, צפת, ¹⁰ מרכז רפואי שערי צדק, ירושלים

רקע: עד 40% מן הנשים שעוברות ניתוחים משמרי שד לסרטן השד נזקקות לניתוח חוזר בשל שוליים נגועים. ניתוחים חוזרים כרוכים באי נוחות לחולה, עלויות גבוהות יותר, ותוצאה קוסמטית פחות טובה. מכשיר ה-MarginProbe, פיתוח ישראלי, מסוגל להבדיל בין רקמת גידול לרקמה תקינה על סמך תכונות חשמליות של הרקמה, וניתן להשתמש בו בחדר הניתוח להערכה של מעורבות שוליים בניתוחים משמרי שד.

מטרות: לבדוק את יעילות השימוש התוך ניתוחי ב-MarginProbe בהפחתת הצורך בניתוחים חוזרים בשל שוליים נגועים בנשים שעוברות ניתוח משמר שד.

שיטות: חולות סרטן שד העוברות ניתוח משמר שד עברו רנדומיזציה במהלך הניתוח, מיד לאחר הסרת הגוש לאחת משתי קבוצות: בקבוצת המחקר נבדק הגוש שהוצא בניתוח בעזרת המתמר, ובוצעו הרחבות של כל השוליים שנמצאו נגועים על סמך המדידות, בנוסף לפאות שנחשדו כנגועות על סמך הערכה קלינית. שוליים של ≥ 1 מ"מ נקבעו כמצריכים ניתוח חוזר. בקבוצת הביקורת בוצעו הרחבות תוך כדי הניתוח על סמך הערכה קלינית בלבד. הנתונים נבדקו לגבי כלל החולות ובתת הקבוצה של נשים עם נגעים בלתי נמששים.

תוצאות: 300 נשים השתתפו במחקר. השימוש במכשיר שיפר את התגובה התוך ניתוחית הנכונה, שהוגדרה כהרחבה של כל הפאות שבהן זוהה בסופו של דבר גידול במרחק של 1 מ"מ או פחות מן השוליים. הצורך בניתוחים חוזרים ירד באופן משמעותי ב 56%, מ 12.7% בקבוצת הביקורת ל 5.6% בקבוצת המחקר. בתת הקבוצה של נשים עם נגעים לא נמששים ירד הצורך בניתוחים חוזרים מ 12.8% ל 6.1%. לא נמצאו הבדלים בין הקבוצות בנפח הכולל של הרקמה שהוצאה בניתוח או בתוצאה הקוסמטית הסופית.

מסקנות: שימוש תוך ניתוחי במכשיר ה-MarginProbe לזיהוי שולי כריתה נגועים במהלך ניתוחים משמרי שד הינו בטוח ויעיל, ומוריד את שיעור הניתוחים החוזרים.